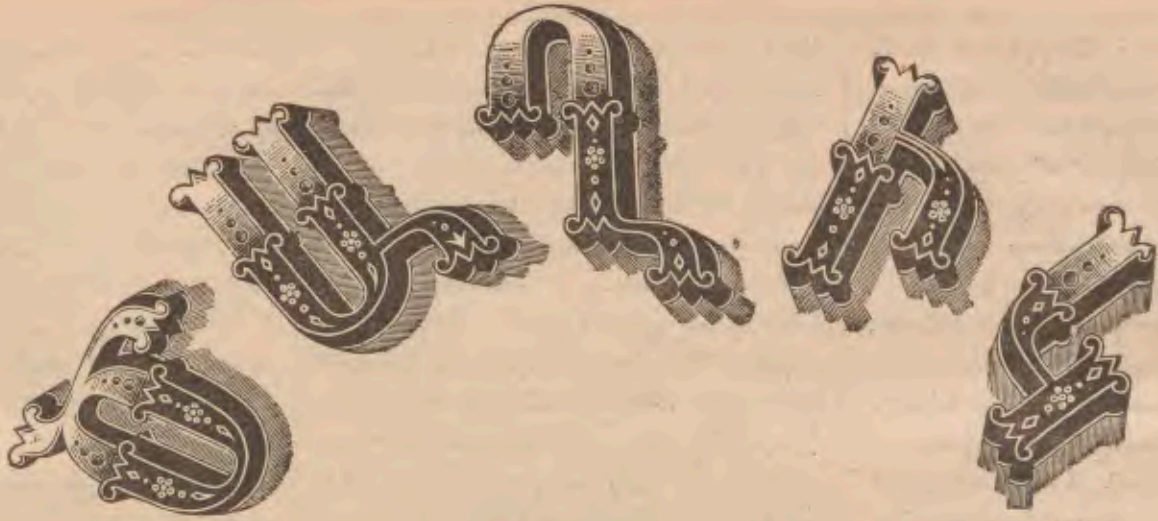

Ծանուցման տողը.
Առաջին. երեսը 5

ԱՅԹ ԱՅԹ ԱՅԹ ԱՅԹ

Gérant responsable
A. SAKAÏAN

ԾԱՂԻԿ շաբաթը երկու անգամ կը հրատարակուի Զորե-
շաբթի եւ Շաբաթ օրերն : — Տարեկան բաժանորդագրութեան
գինն է 100 դուրուս արծաթ, — Վեցամսեայն 50. — Գաւա-
ռաց համար 115 դրո : Վեցամսեայ 60

Որ եւ է նամակ կամ գրութիւն պէտք է ուղղել
Առ Արսոնաւէր եւ Տնօրէն Անտոն Սախանց,
Կ. Պօլիս, Պապար Ալի հասէսի բիւ 20
Խմբագրութեան յանձնուած գրութիւնք եւ չեն տրուիր :

Թի. 89 Ա. ՏԱՐԻ

ԳԻՆ 40 ՓԱՐԱ

1887 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 28 ՉՈՐԵՔԾԱԲԹԻ

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Ամենապատիւ Ս. Պատրիարք Հօր
անակնունելի հրաժարականը խիստ տը-
խուր տալաւ որով թողած է ամեն
ազգայնոց սրտին մէջ երկուշաբթի օրն
Գաղ. ժողովն ինչպէս գումարելով,
Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր հրաժարա-
կանի մասին մեծ վիշտ յայտնեց Գեր.
Ժողովականք, խմբովին դիմեցին նորին
Սրբազնութեան մօտ և ցաւ յայտնեցին
ազգային կրօնական դարաւոր իրա-
ւունքներն՝ որք նուիրագործուած են
Վեհափառ և արժանայիշատակ Սուլ-
թաններու նուիրական հրովարտակ-
ներով, գործադրութեան մէջ գծուա-
րութեանց կրնդհարին և առիթ կըլ-
լան Ս. Պատրիարք Հօր հրաժարման :

Ժողովն շնորհակալութիւն յայտնեց
նորին Ամենապատուութեան իբր հա-
ւատարիմ գործադիր՝ Կայսերական
հրովարտականքով նուիրագործուած
ազգային կրօնական առանձնաշնորհ-
մանց, առանց ծածկելու, ազգին ցա-
ւերն ու իրաւունքները ուղղապէս
կայսերական կառավարութեան ներ-
կայացուցած է. խնդրեցին որ չը պըն-
դելով իւր հրաժարականին վրայ, շա-
րունակէ իւր ձեռնարկներ Բ. Դրան
մօտ ի պաշտպանութիւն ազգային և

կեղեցական առանձնաշնորհմանց և
իւր հայրական խնամքն ու խոր-
հուրդներն չը խնայէ Ազգին և Կրօն.
Ժողովոյ :

Նորին Ամենապատուութիւն Կրօն.
Ժողովոյ արտայայտած զգացմանց իւր
գոհունակութիւնն յայտնելով, յայ-
տարարեւ թէ իւր հրաժարականը
անդառնալի է. քանզի ինքը ծեր է.
այսու հանդերձ յուսադրեւ է ժողովը
թէ Օգոստոսի առ Սուլթանին հպա-
տակաւէր գլխաւորութեան շնորհիւ,
ապահովեւ է թէ ազգային սոյն իրա-
ւունքներ անվթար պիտի պահպանուին
և յորդորեւ է զԿրօն. Ժողովն որ ա-
ւելի մտադրութեամբ և ջանասիրու-
թեամբ շարունակէ իւր պաշտօն :

Ժողովականք միտթարեալ սրտիւ
վերագաւթան ի պատրիարքարան և ու-
րոշելով յարտասովոր նիստ գումարել
այսօր և հրաւիրել Ազգային Ժողովոյ
Մեծ. Ատենապետն ի խորհրդակցու-
թիւն :

Պատրիարքարանի գործակատար
Յրէնկեան Սրբազամ էֆէնտի շաբաթ-
օրն կրօնական գործոց տեսուչ Զիվէր
պէյի ներկայանալով ծանուցեւ է թէ
Ամեն. Վեհապետեան Տ. Յարութիւն
Սրբազանի հրաժարականը վերջնական

է և թէ ինչ կարգադրութիւն ալ
ստանան իւր գանդատած խնդիրներն,
դարձեալ ետ չը պիտի առնէ նորին
Սրբազնութիւն իւր հրաժարականն :

Զիվէր պէյ պատասխանեւ է թէ,
Վսեմ. Ճէվտէթ բաշայի պիտի հաղոր-
դէ այս յայտարարութիւն :

Ամենապատիւ Տ. Յարութիւն Սրբ-
բազան ուրբաթ օրունէ ի վեր Պատ-
րիարքարան չեւթար :

Մշոյ Խառն Ժողովը վիճակին ա-
ռաջնորդ՝ միանգամայն Ս. Կարապե-
տի վանքին վանահայր ընտրեւ է Գեր.
Սրուանձտեանց Գարեգին եպիսկոպոսն.
սակայն կիմանանք թէ նորին դերա-
պատուութիւն տրամադիր չէ ընդու-
նիլ յիշեալ պաշտօնը :

ԽԺԴԺԱԿԱՆ ՈՃԻՐ ՄԸ

Երեկի Արեւելի մէջ հետեւեալ սոս-
կալի խժդժութիւնը կը կարդանք :

«Ահաւելի խժդժութեան մը լուրը
կը հասնի մեզ Վաղարշապետէն (Թուի-
րագ. Գալէ) հոկտ. 21 թուականաւ
դրուած նամակաւ մը :

Տասն երեք երիտասարդներ,
ամենքն ալ Հայ, Կարսէ կը վերագաւ-
նային, ուր գնացեւ էին աշխատու-

Թեան համար, երբ Ալաշկերտի ճամբուն վրայ կը հանդիպին տասն տասներկու զինեալ Քրդերու որք յանկարծական յարձակում մընելով, միմեանց կը կապեն զանոնք և կը կողոպտեն, Այլ տեսնելով որ այդ անձինք ծանօթ են իրենց և կրնան զիրենք մատնել կառավարութեան, ամենքն ալ կ'սպաննեն, մացառաց մէջ փոս մը կը բանան և անդ նետելով դիակներն՝ հողով կը ծածկեն:

Տասն օրի չափ յետոյ մի քանի գիւղացիներ, որք փայտ կտրելու համար այդ կողմերը գնացած էին, պատահամբ երեւան կը հանեն դիակներն և լուրը կը տանին ի քաղաք, Պայազիտի կառավարիչ Գեազիմ փաշա, որ անդ կը գտնուէր, կը հրամայէ անմիջապէս քաղաք բերել դիակներն, որք սայլէրու վրայ կը փոխադրուին՝ անկարագրելի սրտաշուղթեան մը մէջտեղ:

Մանրամասնութիւնք վաղը:

Ճենացիք կը պարծին՝ թէ աշխարհիս հնագոյն լրագիրն է՝ «Բինկ Փան» անուն ճեներէն լրագիրն, որ ինչպէս իրենք կ'ըսեն, Ժ դարուն 944ին հաստատուած է և ցայսօր կը տեւէ: Հիմայ արդէն կը պատրաստուին ճենացիք ասոր 1000 ամեայ յորելեանը կատարել: Այս լրագիրն ի սկզբան երբեմն երբեմն կը հրատարակուէր, 1364 էն ի վեր շաբաթական էր, իսկ 1804էն ի վեր ամէն օր երեք անգամ կը հրատարակուի: Առաւօտեան թիւն դեղին թղթոյ վրայ է և վաճառականաց համար է. կէս օրուանն սպիտակ թղթոյ վրայ է և կը ծանուցանէ պաշտօնական որոշմունքն և նորալուրքն. երեկոյեան թիւը կարմիր թղթոյ վրայ է և կը բովանդակէ միայն առաջնորդող յօդուած: Այս լրագրոյ խմբագիրք թէ և վեց գիտնական անձինք են և տէրութենէն առատ ուժիկ ունին, սակայն լրագիրն 400 միլիոն ժողովուրդեան մէջ հազիւ 14,000 բաժանորդ ունի:

Սոփու ժաք՝ դանիացի պատմական-նկարիչն մարդկային բնախօսութեան վրայ գիրք մը հրատարակեց նորերս, որուն մէջ քթի վրայ կը խօսի ընդարձակ: Քթին մեծութիւնը,

կըսէ, թօքերու և կրծոց տճման հետ յարաբերութեան մէջ է. անոր համար հինարուեստագէտք այն արձաններու՝ որ զօրութիւն և արիութիւն պիտի ցուցնէին, ռնգունքք մեծ կը նկարէին. վասն զի մարմնաւոր աշխատութիւնն աւելի շունջ առնելու ստիպելով ռնգունքն ալ կը մեծցընէ: Երկիւղն ու բարկութիւնը նոյն արդիւնքը յառաջ կը բերեն: Ոնգաց մեծնալը ձայնը մեծապէս կը զօրացընէ. զօրաւոր ստուարաձայներն քիչ անգամ փոքր քիթ կ'ունենան: Քիթը նաեւ մեր հոգեկան զօրութեան չափն ալ կը ցուցընէ: Անչափահաս տղուն քիթն երեսին ամէն մասերէն աւելի աննշանակն և տճեն է. երբ տղան կը սկսի չափահաս բլլալ՝ քիթն ալ կը սկսի աճիլ: Եթէ տղան հասակն առնու և սակայն քիթն իւր տղայութեան փոքրիկ ձեւը պահէ, կրնանք ապահով բլլալ՝ որ այնպիսուն նկարագիրն անկատար և անկերպարան է: Ընդհակառակն կատարեալ աճած քիթ մը նշան է հաստատութեան, անձնիշխանութեան, խորհրդականութեան և հիմնականութեան: Քիթն ձեւը կախեալ է նաեւ քաղաքականութեան աստիճանէն: Ազնուական քիթն հոգեպէս և բարոյապէս բարձրագոյն կրթութիւն ունեցող ազգաց յայտարար նշան է: Կոշտ, վայրենի ազգերու քիթը՝ փոքր, կոշտ և տճե մօի զանգուած մըն է: Ըստ այսմ քթերու ձեւերն ցեղերու և նաեւ ազգերու ներկարագիրը կ'որոշէ: Յունաց և հռոմայեցւոց քթերու ձեւը նոյն չէր:

Յոյնք՝ իբրեւ ներկայացուցիչք արուեստագէտ հանճարոյ և գեղեցիկ ճաշակի, ուղիղ և աղատ ձեւով քիթ ունէին, ուր Հռոմայեցիք՝ որ աւելի զօրութիւն և խոհեմութիւն ունէին, փոքր ինչ արծուքիթ էին: Ի վերջոյ հեղինակն հետեւեալ ընդհանուր կանոնները կու տայ. Որոնք որ կարճ և կոտմնիկ քիթ ունին՝ նենգաւոր և խաբեբայ կ'ըլլան. Որոնք որ չիտակ և ազնիւ քիթ ունին՝ ճաշակաւոր և ազնուամիտ կ'ըլլան. Որոնք որ արծուքիթ են՝ դատող, խոհեմ և անձնասէր կ'ըլլան. Որոնք որ կոշտ և անազնիւ քիթ ունին՝ կոշտ կ'ըլլան և դատողութիւն չեն ունենար:

— Նմանապէս Տր. Կարրէ՝ ի Պաղէլ մարդու գործածած հողաթափէն կը

ճանչնայ անոր նկարագիրը: Ասոր ըսածին նայելով եթէ հողաթափը քանի մ'ամիս գործածելով կրունկն ու ներքանն հաւասարապէս մաշած է՝ գործածողն գործունեայ արուեստաւոր, վստահելի պաշտօնատէր, նմանելի ամուսին կամ սքանչելի մայր մըն է: Եթէ միայն արտաքին եզրը մաշած է՝ նշան է վերաշուական արտառոց բնաւորութեան, վառվռուն և յանդուգն խառնուածոյ: Իսկ եթէ ներքին եզրները մաշած են, եթէ տէրն այր է՝ ինք զինքն որոշել չգիտցող և տկար է, իսկ եթէ կին է՝ համեստ է և պարկեշտ: Ով որ միայն արտաքին եզրը և ծայրը միայն կը մաշեցընէ, բայց ամէն միւս մասը գրեթէ նոր կը պահէ, այնպիսին երկրայելի անկեղծութիւն կ'ունենայ: Եթէ ուզենք այս կանոնաց համաձայն դատաստան ընել պիտի ստիպուինք ըսել որ Տր. Կարրէի հողաթափին միայն արտաքին եզրը մաշած է:

ՀԱՆՐԻՍ

Հէրման Պաթսօն իսմինտէ պիր ին. կիլիզ վաբօրու դաբթանը, գազազէտէ օլմուշ օլան պիր սէֆինէ հագգընտա շու հիքեանէեի իթմիշ տիր:

«... Օգոստոսուն օրթասընտա, Մասաշուսէթ էեալէթի տախիլնտէ Կլուշէսթէրտէն հարաքէթլէ, սէպ. 1 տէ Պրըթօն պուրնունա մուվասըլէթ իթտիք. Օրատա չիտտէթլի պիր ֆուրթունեա թուլթուլուպ, ճիւլլիլ տէնիլէ տէօքիլտիւք:

«Մէղքիւր պուրունուն շարգ ճիհէթինտէ 70 ֆարսախ ուղագլըգտա վէ կիճէ պասթըղընտա ուղագտան պիր սէֆինէ կէօրտիւք: Օլ էսնատէ ըիւղկեար չիտտէթլի էսիեօրտու շէօլլէ քի օ սէֆինէեէ եագլաշմագլըղմըղ միւմքիւն տէյիլ իտի, վէ լաքին սէֆինէնին տիրէկի գըրըլմըշ օլուպ, եէլքէնիլլէ տէնիլտէ եիւլտիւկիւնէ մուլախ խարէն թէէմին օլտուգ:

«Իրթէսի սապահ, օ սէֆինէեէ եագլաշտըգ, ֆիլվագը ըիւղկեարըն չիտտէթլինտէն եանլարը տէլինմիշ վէ տիրէկի ուշմուշ իտի, վէ եարը սու իլէ տօլու օլան գապինէսինտէ, չիւպհէսիլ աճըգտան էօլմիշ օլան սէքիլքիլին նաշը պուլունուեօրտու:

«Սէֆինէնին իսմի Սէն-Բիէր օլ-տուղունու թահգըգ իթտիք : Պու-նուն կիւնիւք տէֆթէրի ֆրանսըզճա եազըլմըջ օլուպ , սէֆինէյի մէզպու-րէնին յուլիս Ձէտէ Սէն-Բիէր լիմա-նընտան հարէքէթ իթմիջ օլտուղու պէեան գըլընմիջ իտի : Կիւնիւք տէֆ-թէրին գուեռուտաթը օգոստոս ոսնու-նա գատար միւմթէտ օլուպ , օ թա-րիխտէն ոսնրա հիշ պիր մալիւմաթ պուլունմաեօրտու : »

Հէրման Պաթսօնուն գարթանը , մէզքիւր նաչլարը ալամատըղընտան , գաղաղէտէ օլմուշ օլան սէֆինէտէ պըրագմըջ տըր : Պու նաչլար 14 ա-տէտ իմիշ , Գարթանը միւմաիլէյի , տիկէր էշխաս հագգընտա պիր մա-լիւմաթ ալամամըջ տըր : Կէօրիւնիւր քի պունլար , տալըլար իլէ նապէտիտ օլմուշլարտըր :

ՔԼՕՐԻԻ ՄԷՄՈՒՐԼԱՐԸ

Թարիգ զաղէթասընն շէհիր մէք-թուպու իւնվանը ալթընտա տէրճ իյ-լէսիկի պիր մէգալէտէ պէր հէճհի աթի օգուեմուշ տուր :

Վագըթլարը միւսայիտ օլտուղճա , կեահ Հաճի Ապուիլ Բազագա թաշ չըգարաճագ գօմէտիւլար , վէ կեահ Մնակ ճէնապլէրինի հայրէթտէ պը-րագաճագ թրաճէտիւլար իյգաընտան խալի գալմաեան քէօրիւ մէմուրիյնի զարապէթգարինի , պուքէրրէ սահնէի ճէսրի ճէտիտտէ թրաճէտիւլար իլէ գա-րըլըգ պիր գօմէտիւլար տահա օյնաթ-մըջ տըր : Շէօյլէ քի ,

Կէլէն կիւն քէօրիւտէն միրուր իթմէք իսթէեէն ֆագիր պիր տէլի-գանլը , ֆագիրլիկինտէն նաչի , քէօր-իւ մէմուրլարընն նազարը թէճէս-սիւլէրինտէն քէնտիւի ազատէ զանն իտէրէք , իլէրուլէտիքտէ , հիտտէթի մէմուրուն պիրի զէվալը չօճուղու եա-գալաեարագ բարա իսթէեիւնճէ , չօ-ճուղ պէնիմ իւսթիւմտէ պաշըմտանէ վար իսէ սաթսան օն բարա իթմէգ ճէվապը սէվապընը վիրմիշ իսէ տէ , մէրհամէթսիղ մէմուր , ֆէսինի սաթ-տա բաշտեը վէր տիեէրէք պիր թալըրը զաղապանէ իլէ չօճուղուն պա-շընտան ֆէսինի գաբըպ , օլանճա գուվլէթիլէ ֆըրլաթմըջ , վէ ֆէս գըսմէն պիր հանըմըն շէմսիեէսինին

թէքէսինէ թէսատիւֆլէ , շէմսիեէյի տէվիրտիքտէն ոսնրա , պէլէտիեէ մէ-մուրլարընն գուլիպէսինին էօթէթա-րաֆընտաքի իսկէմլէլէրտէ օթուրուպ , գահվէ իլմէքտէ օլան պիր գաշ հա-մալտան պիրիսինին գահվէ ֆինճա-նընա թէսատիւֆ իտէրէք , ֆինճանը զիյր ու զէպէր իթմիշ , վէ չօճուղ իսէ պիրթապի ֆէսին արգասընտան գօ-շարագ համալըն էօնիւնտէն ֆէսի ալ-մագ իսթէտիքտէ , իսթիւնէ պաշը-նա սըճագ գահվէ տէօքիւմէսինտէն վէ մէրգում համալըն զէվգինտէն մահ-րում օլմասընտան նաչի բիւր հիտտէթ օլարագ , պունու մախսուս քէնտիսի աթտը զանըլլա , չօճուղա տէհէթի պիր թօգաթ աշգ իթտիքտէն սօղրա , հէման ֆէսի ալըպ տէնիղէ աթմաղլէ , պէլաուան պէլաեա ինթիգալ իտէն պիշարէ չօճուղուն էլի պէօյրիւնտէ գալմըջ տըր :

Մէմուրլարըն սալը վիրտիքլէրի գահգահալար , վէ չօճուղտա հուսու-լէ կէլէն աղաեըլարը , թրաճէտիւլար պիր գօմէտիւլար մէնղարէսի թէշքիլ իյ-լէմիշ տիր :

ԲԵՐԱ ՖԵՐԻՏԻԷ ՓՈՂՈՑ

Տեղատարափ անձրեք փոթորիկը , սաստկաշունջ հողմունք , որոտնդոստ կայծակը , փայլակը կարկտախառն անձրեք , միշտ յաճախ այս փողոցին վրայ կը հանդիպի , զի ամառնային տաք օրերու մէջ անգամ այս փողոցս տիղմէ ազատ չէ մեր բարեկամներէ շատերը ֆերիտիլէ փողոցի տեղ «չա-մուրլը սօքաք» կը կոչեն , վասն զի եթէ անձրեքային օր մը այս փողոցէն անցնիլ հարկ ըլլայ պէտք է մարդ ա-րայքճիներուն ճիղմէն հագնի և կամ ճան գուրթարան ընկերութիւնը օգ-նութեան կանչէ . Բերայի այս տղմա-խառն հանրաժանօթ փողոցը , Պալա-տի մեծ պողոտայէն , իւսկիւտարի փօստա եօլըն իւր տղմովը շատ ա-հարկու է . որոնեցինք թէ ինչո՞ւ այս փողոցը անմաքուր է և ամառ օրերն անգամ միշտ ցեխոտ է . դիպուածով անձրեքային օր մը այդ փողոցէ անց-նելու ատենս դաշնակի վրայ երկու օրիորդաց անուշ ձայնը հետեւեալ եր-գը կերգէին :

Երբ անձրեք մեր այս փողոց
Դառնայ իրրև մի ծովածոց ,

Աղւոր հագուած շիք մի պարոն
Ձեռքը աղւոր ծաղկի կոկոն
Հազար անէճք կենէր բերնէն ,
Ալ զգուեցայ կըսէր տիղմէն ,
Նա ստիպեալ միշտ դիւխվայր
Տղմէն վախուն երթայր քայլ քայլ ,
Մէյմալ նայիս կան անդիէն
Երկու օրիորդ պատուհանէն
Քրքիչ ձայնով կը խնդային
Խօսք նետելով շիք պարոնին

Ուրախ զուարթ գլուխ ի վեր
Մէկէն վերցուց տեսնել կուգէր
Բայց աւա՞ղ մի՞ ոտքն սահեցաւ
Եւ տղմին մէջ գլորեցաւ
Հազար անէճք ելաւ բերնէն
Ալ զգուեցայ կըսէր տիղմէն :

ԿԱ ՏԱԿ

ՄՈՒՆԵՏԻԿ

Անցեալ շաբաթ օրն . Արևելքի ա-նապատին մէջ՝ մեր Մեծարոյ բարե-կամ . . Եղիա Եֆէնտի Տէմիրճի պաշ-եան՝ Օտեան և աղաթօն երևելեաց հեա՝ բաղդատութեան մոնելով . . կորսուեր է . . գտնողին՝ , պիր Նիր-վանա միւթտէսի վար . . :

—Ծօ տղայ թէլլալ կը կանչէ կոր , ինչ է խայիպ եղեր աճապա :

—Պօշ պան մարիկ , շաբաթնօրը զաղէթային մէջը մէկը խայիպ եղեր է տէ կտնողին զուվանա մը միւթտէ կայ կըսէ կոր :

—Ծօ խաղէթային մէջ մարդ խա-յիպ կըլլայ :

—Իշտէ ճամբան շաշըրմիշ է ըրեր . .

—Կէնճ է եղեր աճապ :

—Կէնճ ըխտիյար մէկն էր :

—Վախ , վախ , վախ , ընտոր՝ալ մի-նակը թողեր են . դա ատ խաղէթան ալ զայէր ուճ պուճախ չունի :

—Ղաղէթան՝ ինչ խապահաթ ու-նի , Նօրա և ես ըսեր ճամբայ եղեր է , Ես ին մէջ խայիպ է եղեր ամա , ու-մուտ կընեն կոր քի Ձիլիհտարի Միւ-վուպին (°) մէջ կը գտնուի տէի :

—Ծօ Ձիլիհտարի Միւվուան՝ ինչ է :

—Անալ խայիպնէ տահա չիյտենը ինչ է :

ԵԱԼԱՆ ՍԼՕՅԼԻՄԷԿԷ

ՊԱՀԹ ԼԷԱՁԼՍ

(ԿԵԼԷՆ ԴԷՍԻԷԿԷՆ)

Կոմիտաս աղա Խօսթու վիշէն ա-ղանըն էվինտէ Մարտիկ Եֆէնտի իլէ

միւսիւ Անթուանը պուտու, մեր-
գումար երգէն կէմիշ օլուպ վագըթ
կէշիրմէք իշին Պէզիկ օյնամաքտա ի-
տիւէր :

—Էյ ճանրմ, Պէզիկի վաղ կէշին
տէ Պըրիշէ պաշլաեալմ :

—Շիմտի պիթէր բարթի, իքի պին
սաեը խտէրիմ :

—Ատամ գիրէմիտ ագտարըր կի-
պի պիր օեուն, վաղ կէշին տէ պըրի-
շիմիդէ պաշլաեալմ :

—Էյ հայտէ, բարթիմիդ պէօյլէ
գալըն պաշլա վագըթ պիթիրիդ :

Պու գարարըն իւզէրինէ Պըրիշ մա-
սասը գուրուտու, վէ պիդիմ Պըրիշ
աշըգըլըրը անճաք ագչամ թամար
էթմէք իշին օյունու գաթ էտիպ թա-
ամ էրթէսի եէնիտէն պաշլաեալաք
կիճէյի պաշա օեունլարընա տէվամ
էթտիւէր :

Շաֆաք սէօքտիւղիւնտէ Կոմի-
տաս աղանըն ագը պաշընա կէլէրէք,
նէ եաբաճաղընը շաշըրաք . էհլի վե-
րոն տուտուեա նէ ճէվապ վէրէճէկի-
նի տիւշիւնմէկէ պաշլատը :

—Գարտաշ կէօրտիւնիւղ միւ, սա-
պահ օլմուշ տա պէն օեունա տալարաք
տույմամըշըմ :

—Նէ օլուր կիւնտիւղիւն ուեուրսըն :

—Փէնասը շու քի էվէ, կէլմէեէ-
ճէյիմ տէյի հապէր պըրաքմամըշը-
տըմ :

—Շիմտի հէքսինտէն սուհուլէթ-
լիտի, Թուուումըղ պիթիրինճէյէ գա-
տար շարը վագըթ կէլիւ, հէքիմիդտէ
գալգար իշիմիդէ կիտէրիդ :

Արթըք էօյլէ եաբմալը տէեէրէք
Կոմիտաս աղա օեունա տէվամ էթտի,
վէ օեուն պիթտիքտէն սօղրա էվինէ
օղրամատան տօղրուճա մաղաղասընա
կիթտի :

Վերօն տուտունուն թապիաթըն-
տա զիյատէ գըսղանճը պուլունտու-
ղընտան, Կոմիտաս աղանըն պէօյլէ
խապէրսիդ կէլմէյիշինէ պին տիւրլիւ
մանալար վէրէրէք, օ կիճէյի բէք զի-
յատէ վէսֆէսէ իշինտէ կէշիրտի :

Տէվրի ագչամը Կոմիտաս աղա
գապահաթըլը մէքթէպ շակիրտէրի
կիպի եիւրէյի գօրգու իշինտէ էվէ
կէլտի :

—Ագչամ նէրէտէ՞ իտին Կոմիտաս
աղա . . . :

—Հապէր կէօնտէրտիմ սէօյլէ՞մէ-
տիւէր :

—Հապէր կէօթիւրէն կէթիւրէն եօք
նէրէտէ իտին իսէ նէրտէ էյլէնտին
վագըթ կէշիրտին իսէ օնու սէօյլէ :

—Էյլէնճէ մէյլէնճէ եօք ճանրմ,
հէմշիրէմ Լուցիգա տուտու աղըր խաս-
թաեմըշ, աղասը Բէթրակ աղա տէ-
տիքի մութլաք սէնի խտէեօր, պէն
տէ գօշտում Պօեաճը գէօեիւնէ կիթ-
տիմ :

—Էյ պիր խապէր կէօնտէրմէզլէր՞,
ֆէսֆէսէմտէն էօլտիւմնէ . . հէմ եա-
լանսըն մութլաք կիզլի պիր իշին վար
ըտը շու տօղրուտունու սէօյլէեէճէք-
սին նէրտէ՞ իտին տիւն ագչամ պա-
գաեմ :

—Սանա եէմին էտէեօրում.քի հէմ
շէրիմ Լուցիգատայըտըմ, բէք աղըր
խասթա տըր տիւն ագչամ սապահա
գատար՝ Բէթրակ աղանըն տա պէնիմ
տէ, կէօղիւմիւղէ ույգու կիրմէմիշ
տիր :

—Գա նէ՞ սէօյլէեօրսուն, հաստա-
լըղը՞ նէ տիր :

—Պաշ իւֆիւնէթի :

—Հանկը հէքիմ պագայօր :

—Տօքթէօր Սինկ-Փօնկ տէեօրլար :

—Չիլի՞ տիր պու տէտիլին հէքիմ :

—Նէ միլլէթ օլտուղունու պիլմէմ
ամա բէք ուստա հէքիմ :

Պու արա ագչամ եէմէյի չանը
վուրուլուպ, եէմէք օտաքնա էն-
տիքլէրի սըրատա գաբընըն չընղը-
րաղը չալընպ պէսլէմէ տէրհալ ա-
չարաք, Բէթրակ աղա ագսի օլարաք
ըունումայի զուհուր էյլէտի . Կոմի-
տաս աղանըն հալինի օգուեանլարը-
մըղ արթըք քէշֆ իտէպիլիւրէր :

Վերոն տուտու Բէթրակ աղայը
գարըլաեալաք տէտի :

—Բէթրակ աղա Լուցիգա տու-
տու նասըլ տըր :

—Էյի րահաթ տըր էֆէնտիմ,
մագսուս սէլամը վար :

—Հէքիմ եէմէք եէմէյի իզին
վէրտի :

—Նասըլ՞ հէքիմ, նէ՞ եէմէյի, գիմ
հաստա տըր :

—Ճանրմ շէյ իշտէ . . . շու հանի,
ագչամ սիդտէ տէյիլ մի իտիմտէ, իշ-
տէ շու . . Լուցիգա տուտու շէյ . .
պաշ հիւմմասը օլմուշ ըտը տէ իշտէ
շու տօքթօր նէ իտի կէթիրտիք :

—Կոմիտաս աղա, տօղրուտու նէ
տէեէօրսուն աղնամաեօրում :

—Տուր պէն սանա իշի աղնատա-
եըմ Բէթրակ աղա պիդիմ նազէնին
Կոմիտաս աղա տիւն կէճէ քէնտի
սէվկիւլիւսիւնէ կիթմիշ իտի տէ պու
ագչամ կէլտի իսէ սօրտում քի նէր-
տէ իտին տէյի . . :

—Վերոն տուտու ճանրմ շիմտի
վագըթ մը լագըրտընըն, եէմէքլէր
հաղըր տըր :

—Կիտի ութանմաղ, տահա եիւ-
ղիւ տէ վար լագըրտը էտէեօր, շու-
նուն եալանլարընը տիյնէ Բէթրակ
աղա, կէօյա տիւն սէն կէլմիշ պունա
տէմիշին քի Լուցիգա տուտու աղըր
խաստա տըր տէյի, կէօյա Պօեաճը
գէօեիւնէ սիզէ կէլմիշ կէճէ սապահա
գատար հաստանըն եանընտա ույգու-
սուղ գալըլընըղ . . :

—Թօհաֆ հալին վար Կոմիտաս
աղա, պէն տէ շաշըեօրում.քի նէ տէ-
եօրսուն :

—Պէգարտաշ, եալան սէօյլէմէյի
տէ պահլթ լագըմ. ագչամ թիւնէլտէն
չըքտըմ պիդիմ Վիշէն աղա րասթ կէլ-
տի պըրիշ օյնամաք իշին էվէ տալթէթ
էթտի . . :

—Գիմէ՞ սէօյլէեօրսուն պու եա-
լանլարը :

—Եալան սէօյլէթիմ, ինանմատըն,
շիմտի տօղրուտունու սէօյլէեօրում եի-
նէ ինանմա՞րօրսուն :

—Եալան օլտուղուն շունտան պէլ-
լի քի գէհատ օյունու օյնամաեաճա-
ղընա եէմինի սին :

—Իշտէ տիւն ագչամ տայանա-
մատըմ եէմինի պօղտում, վիշէն ա-
ղանըն էվինտէ օ տէրէճէ Պըրիշէ տալ-
մըլըղ քի պիր արա պաքտըմ շաֆաք
սէօքմիւշ, արթըք տօղրու մաղաղաեա
էնտիմ, պու ագչամ կէլտիմ իսէ պիր
եալան սէօյլէր գուրթուլուրում տէ-
տիմ, օտա այ իլք ագչամտան տօղ-
տու :

—Էյ շիմտի ինանաեըմ պու լա-
գըրտընա :

—Ինանըն մատամ չիւն.քի պէնտէ-
նիդ պուրաեա կէլիւ իքէն եօլտա
միւսիւ Անթուանը կէօրտիւմ տէտի քի
տիւն ագչամ Վիշէն աղանըն էվինտէ
Կոմիտաս աղայ, Մարտիկ էֆէնտի,
Պըրիշտէ սապահալատըք տէյի :

Բէթրակ աղանըն պու շահատէթի
իւզէրինէ վերոն տուտու միւթէրիհ

օլարաք կոմիտաս աղայէ ավֆ էթտի ֆաքաթ շու շարթ իլէ քի պիր տախի եալան սէօյլէտիղի վազըթ սըհհէթի պէր գէմալ պուլունան Լուծիգա տուտուեք խաաթէ իլան իթմէեհէք տիր:

ԳԼԹՐԻԶՄ

—Միւսիւ Գօրգօթ պէնտէնիգէ պիր շէյ մէնաք օլտու շունու սանա սօրայրմ:

—Պուեուրուն սօրուն:

—Էվէլի սապահ էրքէն Պէյօղլունտան Ստանպօլա կէչէեօրըտմ. Գարա գէօյտէքի գէօրըիւ պաշը սահաթընա պագտըմ, պիր իտի, սօղրա պահհէ գարը թարաֆընտաքի սահաթա պագտըմ իքի իտի:

—Օտէտիղին սաաթլարքն նօմէրօսու տըր. Գարա գէօյ թարաֆընտաքի պիրիննի, Պահհէ գարըսը թարաֆընտաքի իքիննի տիր:

—Նօք գարտաշ նօմէրօ տէյիլ, հաթտա տուրտուամ տիգաթ էթտիմ, հէր իքիսիտէ իշէեօրըտը:

—Էօյլէ իսէ սէն օկիւնիւ զայէթ եավաշ եիւրիւմիւշսին:

Պիր պանգանն իքիննի սանտըքքաեքը խըրսըղըք թէօհմէթի իլէ մահ. քէմէտէ իսթիճվապ օլունտըղը էանատէ, բէյիս տէտի:

—Էմնիյէթէ սուի իսթիմալ իլէ սանտըքտան պին լիւրա գալտըրմաշսըն տէեօրլար, նէ՞ տէեհէքսին:

—Էֆէնտիմ պէն գալտըրմամըշ օլսամ հէր հալտէ տիրէքթօր չալաճաղըտը ճէվապ վէրտի:

Պիր տէլիգանը տայիմա գէնկին տաեքսընտան բարա սըղտըրմաքտա իտի. տաեքսը եէկէնինին սէֆիհիկին. տէն արթըք վէլէհ կէթիւրիպ, պիր տահա էլինէ բարա վէրմէմէկի գուրտու:

Էվէլի կիւն պիղիմ եատիկեար եինէ տաեքսընա չօք եալվարտը եագարտը պագտըքի բարա ալամաեաճաք, տէտի:

—Շիմտի հէրնէ օլուր իսէ օլսուն պանա բարա վէրմէեհէքսին:

—Խաեքը վէրմէեհէքսին:

—Էօյլէ իսէ պէնտէ եաքաճաղըմը պիլիւրիմ:

Տէլիգանը պունու տէեհէք պիր լիվօլվէր չըգարտը ճէպինտէն:

—Սէֆիլ, նէ եաքաճաքսըն պաղըրտը տաեքսը:

—Կէօթիւրիւպ սաթաճաղըմ:

ԵԱՂՄՈՒՐՏԱՆ ԳԱՏՏԸԳ ՏՕԼՈՒԵԱ ԹՈՒԹՈՒԼՏՈՒԲ

Նասըլ քի չօքլարըն մալիւմի տիր, կէրէք եաղ գաքան վէ կէրէք եէմիշ իսկէլէրինտէն գարչեա կչմէք իստէյէնլէր. գայըգլարընն գըչլարընտա գանճալար էլինտէ սէրաքա տիր, զիւմիշ Լազ գայըգլարընն էլինտէ շէմսիյէսի օլանա՝ «չէմիեհէլու, շէմիեհէլու», թօրպատը օլանա «թօրպալու, թօրպալու» վէ Տէսթօթլարա «հօխումուշ, հօխումուշ» նօմէթ բէնիմ տուր, բէնիմ գայուղումա քէլէճէքսուն, գարչուեա, գարչուեա քէօթիւրէլում, տէյի հէքսինին պիր աղըզ շալըրընաճաղ տէրէճէտէ պաղըրչումալարընը իշիթտիքտէն սօղրա, կիւճ հալ իլէ գայըղա օթուրուպ գարչեա կէչէպիլիւրէր:

Կէչէնտէ հալա եաղմուրլու պիր կիւնիւն սապահըք էրքէնտէն զաթըն պիրինին աճէլէ իշի գուհուր իթտիկինտէն, Գալաթատան Օթանպօլ թարաֆընա կէչմէկէ մէնպուր օլուր:

Իլք ագչամըսը շէմսիյէսինի տիւքքեանընտա ունութտուղունտան, քէօքիւտէն կէչիպ կիթտիքտէ վազըթ զայպ իտէճէկինի, պախուսուս եաղմուրուն թանէսինի զայ իթմէեհէքկինի տէրխաթըր իտէրէք, եաղ գաքան իսկէլէսինտէն գայըգ իլէ գարչեա կէչմէսինի մինասիպ կէօրլուր:

Հալ պուքի իսկէլէեհէ կէլիւր կէլմէզ պալատէ զիքը իթտիկիմիզ պիր բաթըրտըքա թէսատիւֆլէ բուսուլաեք շալըրըր:

Պիր նօպէթ բէնիմ տուր, Մէմուչուն գայըղը սօնրա տուր, օ պիրի հաչան չաքուգ քիթմէք իսթէրսուն բանա քէլմէլուսուն, տիկէրի, չօրպաճու գայուղումուն լօտօսլամասունու չաթլաթտում, եաքաճաղ իշուն իլիմանա չէքէճէղում, պիր եիրմիլիք վէր սէնի գարչուեա պրագայում, պիր գաչլարը տա:

«Քէլմէն իլէ վար պէզի
Թախու տիյնէ սէն պիզի,

Հուզուն լաֆուն գըսասու

Խամսինուն ուսկառասու»:

Նամ մէմէքէթ շարգիսինի պիր աղըզ շաղըրըպ քիւրէշտէլէր իւզէրինտէ սըչըրամապտա, պունլարտան մատա, իսկէլէտէ պաշ նէօպէթտէ օլուպ եաղմուրտան հըֆղ օլմագ իշիւն պիր էակի սապօն չուվալընը պաշընա ալան գալըգճը տախի գանճասընը եէրէ վուրարագ «բէն հէփսունտէն էվիլում, թախու բէնում գայըղմա քէլէճէքսուն» տէյուպ հիտտէթլէ պաղըրչումագտա իտի:

Նիհայէթ տէյնէքճիլէրի եէթիշիպ նէօպէթ պիրիննի գայըղըն տըր տէյիպ, միւշթէրիյի գաեքղարա չաթընագտան պաշընտա վէ գըչընտա բէնէրէ աշըմըշ, քիւրէքլէրի գըննապ իլէ պաղլանմըշ, վէ քիւրէքլէրին ուճլարը իքի բարմաք էնիլիկինտէ գալմիշ օլան, չուվալա սարըլանըն գայըղընա պինտիւրիպ, «հայտէ Ալլահ սէլամէթ վէրսին» տէտիքտէն սօնրա, եօլա չըգարըր: Սնճագ գայըգճըլարըն ատէթլէրի իւզրէ իսկէլէտէն աշըլտըգտան սօղրա տախի գալկալարը պիթմէզ օլտուղունտան, միւշթէրի մէնպուր օլտու «այ օղուլ իշիմ վար, պիր աղ սուս օլուպ արգանա պաք քի մալունաեա չաթմաեալըմ»:

—Սէն գասալէթ էթմէմէլուսուն էֆէնտում, բէն գայըգճը օղու գալըգճընում. բէնիմ բաքամ գայեղուն քիւրէշթէսունտէ օն ալթու սէնէ կու. նէշուն աննունտա եաղմուրուն տիպինտէ շալըչուպ չապալատուգտան սօնրա սիլաեա կիթմուշ իտի. վէ բէնու տէ»:

—Բէք էյի ամմա, սաղընը ալ պիր աղ, գայըգ կէլիեօր:

—Սէն գօրգմա իրահաթունա բաք:

—Գօրգմամ ամմա, եիւրէյիմ թիթիւրէեօր, պաք հէլէ շու գայըգ իւզէրիմիզ տօղրու կէլիեօր:

—Թախու սէն նէ՞ սապուրսուգ ատամ ըմուշըն, բէն սանա գայըգճի օղլի գայըգ ճուեում տէտում աղնատամատում, բաքամ թրապուղօնա քիթտի քէլտու պէնի ալտու Ըստանպօլա քէօթուրտու. իքի ֆուչու խամսի պալուգ ալտում Գապաթաշուն աշուղունտա բաքուրուն թէքէրլէղու բօղուլտու, աղ սէօղ սէօյլէրում, էֆէնտիմէ սէօյլէրում բաշ աղըրսը վէրմէեհէլում չաթալ սագալ մառանկօզ

կէլտու, բազարըդ էթտու, թէքէր-
լէղու եաբտու . . :

—Պէ՛ ա՛յ օղուլ, սուս օլ տա ի-
շինէ պագ :

—Չօրպաճու, սանա գայէքճունուն
իշինէ գարըճա տէյու տէտուք տէմէ-
տուք լաֆ աղնատամատուգ, լախուռ-
տու տէտիղին լաֆտան չուխար, լաֆ
տէտուղուն լախուռտուտան չուխար .
բէն չօխ լաֆտան խօշանմամ, չօխ
լախուռտու իթմէսինիտէ իստէմէմ,
աղնատուն մու :

Պու արա եմիշտէն կէլէն քէնտի
հէմշէրիլէրինտէն պիրինին գայըղընա
վուրուշուր, զիրա օ գայըգճը տախի
միւշտէրիլէրի իլէ գօնուշմագտա իտի :

—Աղնատուն մը շիմտի, սանա պին
տէֆա արտընա պագ տէտիմ :

—Հէ՛ Ծմէր տայու, նա՛սուլ օլտի
բու իշ :

—Թախու իքի սաաթ տուր արտու-
նա պագ, աչ տէնիղէ տէյու բաղը-
րըրմ չաղըրըրմ սէն չէվապընա գա-
տուր օլմատուն վէսսէլամ, զարար
եօք տուր, գայէղունուն բաշունտան
պիր նէֆէսլուք տահա աշըլտու :

—Թէօպէլէր օլսուն, թախու Հէօ-
մէր տայու սէն հէր սէնէ հէր այ,
հէր կիւն, հէր սաաթ գայուգլարա
պէօյլէ չափարըղ վէրիսուն, նիշուն
բաղըրըրմ տէյու եալանտա սէօյլէր-
սուն . սէսին բօղուլմիշ մու :

—Հայ սէնին սէսին բօղուլսին,
գայէքճու գըսմը մուշտէրիլէ լա-
խուռտու էտէրմու :

—Թախու պէն բաբամըն սիլաեա
քիթմէսունի նագլ իտէեօրում :

—Բէնտէ պիզիմ Մէմուշուն մէլ-
մէքէթտէն կէօնսէրտիղու խամսի պա-
լուղընը թարիֆ իտէեօրում :

—Թախու էօյլէ իսէ նիշուն ար-
տունա պագմագսուն . շիմտի պօյ-
նա բալասունու պաշընա չալարում
հա :

—Է՛ ճանըմ, տահա տուրաճա՞գ-
մըյըղ եաղմուրուն ալթընտա, սիզին
գալկանըղ մը տինէեէճէիլ :

—Չօխ բաղուրմա չօրպաճու, պու-
նա գալկա տէմէլէր, գայէքճու մու-
հապէթու տէրլէր . հէմ պագ օ պիր
գայէղուն մուշտէրիլէրի սէս չըգա-
րըրլար մու :

—Էյի ամա օնլարըն չէմսիյէսի
վար :

—Սէնտէ չէմույէ ալայուտուն :

—Շէմիլիլի տիւքեանտա ունութ-
մամը օլայտըմ, գայըղա պինէր մի
իտիմ . հայտէ ճանըմ, հայտէ, հէր
քէսին իշի կիւնիւ վար օ պիր գայըգ-
լար պիզի կէչէեօրլար :

—Հաշան աճէլէ իշուն վար՝ նի՛-
շուն բաբուրա պինուպ կիթմէտուն .
պագ պիզտէ քէմիլէրու շամանտու-
րալարու կէչէեօրլար :

Պէօյլէճէ եարմ սաաթ տէնիղ
օրթասընտա տուրուպ միւճատէլէտէն
սօղրա՝ կիւն հալ իլէ միւշտէրիլէր
գայըգլարը պիրպիրլէրինտէն այըը-
տըլար : եմիշ իս՛էլէսինէ եագլաշ-
տըգտա՝ քիւրէքլէրի պրագըպ վէ
աեաղա գալգըպ սէսի չըգար տէրէ-
ճէսինտէ «սօրրա՝ նէօբէթ սօրրասը» ,
պաղըրմաեա պաշլատը :

—Պէ գուղում, պէնի իսկէ-
լէյէ չըգար տէ՝ սօղրա նէօպէթինի
պուլ :

—Չօգ լախուռտու իլաղում տէ-
յուլ, սէն պու կիւն բաշըմա բէլամը
կէլտուն :

—Հանկըմը՞ղ հանկըմըղա պէլա օլ-
տուգ ապապա :

—Սօրրա՛, սօրրա՛ նօբէթ :

—Էվլէթ, պէլամըղը պուլտուգ :

—Աղղունու պօղմա չօրպաճու .
սօղրա բօղուշուրուղ հա՛ . սօրրա՛, նօ-
բէթ սօրրասը :

—Ուղագտան պիր սէս — Պանա
պա՛՞գ :

—Հա՛յ պօյնու ալթունտա գալա-
սու խըյանէթ, սապահտան բէրու
բաղըրուրում չաղըրուրում ճէվապ
վէրմէղսուն . հանի՛ նէրտէսուն :

—Սէսին պօյնուն ալթունտա գալ-
սուն, մուշտէրույու չըգար տա սօրրա
կէլ նէօբէթինի պուլ, ալթը կիւնիւք
եօլտան նօբէթ սօրուլթըմու :

Նիհայէթ շու գատարընը սէօյլէ-
յէլիմ քի՛ գէվալը միւշտէրի պիր սա-
աթ գարֆընտա կէօմլէյի թէնինէ
եաբըճագ տէրէճէսինտէ ըսլանըպ
եաղ գաբանընտան եմիշէ կէլտիքտէն
սօղրա՛ գայըգ բարասընը վիրուպ մէճ-
պուր օլմուշ իշինի պըրագըպ խանէ-
սինէ կիտիպ ըուպալարընը տէյիշմէկէ

վէ եօլտա իշպու հալինի սօրան տօսթ-
լարա «եաղմուրտան գաշտըգ Լաղ
տօլուսունա թուլթուլտուգ» ճէվապը-
վէրմիշ տիր :

ԿԱՅՄԱԿ

Վիէնայի Միլիթարեան Միարա-
նուլթեան Վերապատուելի Հարց
հրատարակած Հանդէս — Ամսօրիայի
նոյեմբեր ամսաթիւը հրատարակուե-
ցալ :

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Այլևայլ վիճակը կամ գասակարգը
մարդկային ընկերութեան :

Պերսեպոլսոյ սեպագիրք :

Թռչնոց ճաշակը :

Ղաղար փարպեցու Պատմութ-
եան Յառաջաբանը.—Փրեդերիկ Միւլ-
լէր և Հայկական նոր մատենագրու-
թիւն : —Թագէի Երիցու պատմական
մէկ գործքը (նոր ձեռագիր) :

Պր. Ստեփան Էքշեան և արթի
հայ դերասանութիւն :

Առածք Խոտըրցուց :

Մոմագործութիւն :

Գաւեսիլեա :

Նորալուրք — Տնտեսական — Մանրա-
լուրք :

ԴԻՄԱԿԱՆ ՎԻՃԱԿ

Առանց Առաջնորդի մնացած են
հետեւեալ գաւառներն :

Էրզրում .

Երզնկա .

Բաբերդ .

Խարբերդ .

Տիարպէքիլ .

Մուշ .

Բաղէշ .

Վան .

Ահաւասիկ ասկէ դիւրաւ կը մա-
կաբերուի գաւառացի ազգայնոց ցա-
ւալի վիճակը, չենք գիտեր թէ կարգ-
մը եպիսկոպոսունք ինչու համար՝ նա-
խադրարաններու աշակերտաց նման
փախուստ կուտան գաւառաց առաջ-
նորդութենէ :

ԲՈՒՅՈՒՆՆԵԱՆ

Երևանի Գաղսրբութեան, 80 նամակոսա

ԿԻՅՈՒՆ ԿԵ ԶԵՐՐԱՆՆԵՐԱՆ ՄԻԻԹԵԱՆԻԳ

ԱՆԻՍԻՍ ԹԻԻՆՈՒՄ

Մէջքեր ստորագրող կէտք վէ ճէրբակող միւթէակից Էնդարի ակէթ
ու Էտէվաթ մէվկուտ տըր :

Էգծիւմէ, եռմուշագ վէ սէլթ լասիկտէն (գառնուտան) մասմուլ
մէվատուր միւթէակից, գառնագ պաղպաղ, Էնդարի շիրիկալար, Էնդարի
թրիք մաքինալար, միգան իւլ հալա (պարմէթ), միգան իւլ հալա
(թէրմէթ) վէ Էյի ճիւն կէտքիւրէր պուրմէթ տա տըր :

Մ. Բոյ Ժոյաճեան՝ հէր նէվ սըբարմէթ վէ թամիկաթ Էնդարի Գիլաթ
իւլ իճրա վէ տէրօհտէ խտէր :

ԵԱՆԿԸՆԱ ԳԱՐՁԸ ԱՆՈՆԻՍ ՄԻԿՈՒՐԹԱ ԳՈՒՄԸ
ՍՏԱՆՊՈԼ ՎԷ ԱՆԱՏՈԼՈՒ ԻԶԻՆ ՄԻԻՏԻՐ ՎԷ ԱՃԷՆԹԷ
ԱԼԷՔՍԱՆԴՐ ԳՈՒՐՄՈՒԶԻ
LA ROUENNAISE

1837 ՏԷ ԹԷԼԵՍԻՍ ՕԼՈՒՄՈՒՇ
ՍԷՐՄԱՅԷ 4000,000 ՖՐԱՆԿ
ԻՆԹԻԿԻՍ ԵՂԵՍԻ տախիլի հիստայ տէկիլ տիր

L'INDUSTRIELLE

ԵԱՆԿԸՆ ՇԻԻՊԵՍԻՆՏԷՆ 4,500,000 ՖՐԱՆԿ
ԱՍԸԼ ՍԷՐՄԱՅԷ 5,000,000

LA CAISSE D'ASSURANCES MUTUELLES

Եանդընտան մա'տու աղնամ վէ հայկանաթ տախի սիկուրթա օլընուր :
Թաւսիլի մալիւմաթ ալմագ իսթէյէնլէր Գալաթատա Գարանթի-
նա սօգաղընտա Լէօն խանընտա 1, 2, 3, 4, նօմէրօլու խտարէխանէյէ
Թէշրիֆ իթմէլէրի :

ԷՏԻՐՆԷ ՎԷ ՇԱՐԳԻ ԲՈՒՄԷԼԻ ԱՃԷՆԹԷ ՎԷ ՄԻԻՏԻՐ
Գ. ՏԵԼԻԳԱԹՕՍ

— 68 —

— Ինչ ընեմ հայր իմ, այնպէս ուղեց, ես
ալ խօստացայ :

— Ինչոր ուղէ կամ խնդրէ պիտի կատա-
րես՞ հարցուց Մուրատնա Եւփիմէի աչացը մէջ
ուղղելով իւր ականակը :

— Կրնամ՞ ուրիշ կերպ վարուիլ հայր իմ.
լաւ գիտես որ կը սիրեմ :

— Ահ, այդ կարի որ կէտը կը մոռնայի,
միայն թէ պէտք է գիտնաս որ Արդիւր դեր-
կումը պաշտօնապէս քու ձեռքդ կը խնդրէ :

— Գիտէի արդէն, և ինչ պատասխան
տուիի :

— Այս ամուսնութեան նկատմամբ ուղեցի
գիտնալ նախ իւր հօրը կամքը :

Եւփիմէ յուղեալ մնաց այս պատասխա-
նէն, յիշեց Արդիւրի և իւր դիրքն ու վիճակը
և աղերսարկու կերպով հօրը ձեռքը բռնելով
հարցուց :

— Հայր, կը յուսամ որ հաւանի հայրը :

— Կը վարանիմ յուսալու խեղճ աղջիկս :

Իրաւ է մրմնջեց, տեղատարափի տակ մը-
նացած վարդի մը նման գլուխը ծռելով, և
ես որ այնչափ կը սիրեմ զայն յարեց յուսա-
հատաբար :

— Մի յուսահատիր սիրելի աղջիկս, Տիւ-
Պէյէ կումը պիտի միջամտէ և յուսադրեց որ
Արդիւրին հօրը հաւանութիւնը պիտի ստանայ :

— 65 —

այդ մարդը մեզ մեծ չարիք մը պիտի հասցնէ :
— Օն անգը . . .

— Սպառնացաւ կումս, և ահա այս պատ-
ճառաւ այժմ աւելի կը բաղձամ որ Արդիւրի
և Եւփիմէի ամուսնութիւնը շուտ կատարուէր :

— Պիտի խորհիմ այդ մասին և, այդ մար-
դուն տիրոջը հետ մէյմը տեսնուելու եմ :

— Ամենևին, եթէ արտաքսէ իւր գործա-
կատարը, ազատ գործելու համար ձեռքը բա-
ւական ստակ ունի :

— Իրաւ է. ինչ որ ալ ըլլայ Բագարատայ
այս տան մէջ ներկայութիւնը հիմայ ամեն ժա-
մանակէ աւելի անհրաժեշտ է. իւր երիտա-
սարդութեան հակառակ հինօրեայ աղուէս մ'է
նա, ի կրկին տեսութիւն բարեկամ, վաղն առա-
ւօտ կը խաւրեմ իմ որսական բարակս, իւր ծա-
ռայութիւններէն դոհ պիտի մնաս :

— Եթեաքբարեաւ կումս, իմ յարգանքներս
կը նուիրեմ Արդիւր դերկումին :

Տիւ Պէյէ կումսը խօստանալով կատարել
այս յանձնարարութիւն, մեկնեցաւ տնակէն :

Մուրատնա երբ առանցին մնաց, սկսաւ
խորհիլ. ինչ պիտի ըլլար Եւփիմէի վիճակը երբ
Արդիւրի հայրը իւր հաւանութիւնը չիտար.
հաւաստի էր որ Եւփիմէ առանց իւր հաւա-
նութիւնն առնելու Արդիւրին իր խօսքը չէր
տար, և քանի խորհեց այս երկու սիրահարաց

ԲԵԹՐԻ ԳՕՃԱՊԱՇԵԱՆ

Բ. Գօճապաշեան, էօլիւ իւզրէ վէ հաղըր հէր նէվ կէօմլէքլէր զայէթ էհ-վէն ֆիյաթ իւզրէ եաքար վէ մէրա-մէթ իտէր միւլթէրի թարաֆընտան սըարըչ օլան կէօմլէք վէ սայիրէ պէ-ւէնիմէտիկի թագ տիրաէ կէրուլէ ա-լընըր վէ էն իյի գօլա վէ իւթիւ եա-բըրըր մահալը իտարէսի Գալաթատա եիւքսէք գալաթըրմտա Ն. 52 մադա-զատա տըր :

Սապըգ Մամուլ զաղէթասընըն սահիպ վէ նաչիրի Այվաղեան Գէորգ էֆէնտի պու տէֆա Գալաթատա իբ-սի խանընտա պիր տէպպօ աչմըչ օ-լուպ, Միտիլլի ատասընըն մահսուլը սաֆիսի օլմագ իւզրէ էն ալէա ճընս զէյթին եաղըր վէ նէվ պէ նէվ Պօհճա Ատասը շարապլարը վէ սապուն վէ իզմիր մաստիգասը, զաեթ էհվէն ֆիեաթ իլէ ֆիրուլս իթմէքտէ տիր :

Իչպու տէպպօյա միւրաճաթա ըաղպէթ իտէճէք զէվաթըն հէր հալ-տէ մէմնուն օլաճաքլարը պի իշթիպահ տըր :

Տաշրալար իչիւն սըբարըչ գապուլ լօունուր :

ՏՈՔԹԷՅՈՒ Տ. ՊԱՊԱԵԱՆ

Մանկարարձ և մասնագէտ կանանց և տղայոց հիւանդութեանց, սոյն ճիւղերն ի Փարիզ փորձառութեամբ կատարելա-գործած ըլլալով այժմ իւր բնակութիւնը հաստատած է ի Գատըր գիւղ, Մօտա ճառ-տէսի, Անթիպայի դեղարանին դէմ թիւ 87 տունը, որ ամէն առաւօտ մինչև ժամ 5 հիւանդ կ'ընդունի : Ի դիւրութիւն իւր յաճախորդաց վերոյիշեալ Տօքթօրը կը գըտ-նուի նաև ամէն օր կէս օրէն մինչև ժամ 9 Մաքրի-գիւղ իւր տունը և 10:ն 11 կամօղին դէմ Գիւլիւքեան եղբարց դեղա-րանը :

Ձրի դարմանք կիրակի օրեր մինչև կէս օր իւր Գատըր գիւղի բնակարանը :

ՎԱՅՐԿԵՆԱԿԱՆ ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ԱՅՑԵՏՈՄՍԻ

Լաւագոյն քառթօնի վրայ ա-մէն լեզուաւ կը պատրաստուի իգին 100 հատը 10 դհէկն. պէտք ունեցողները պէտք է գիմեն Գ. Պաղտատլեան տը-պարան Յակոբեան խան թիւ 13 Կ. Պոլիս :

ՏԵՂԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կ. ՊՈԼՍՈՅ

ԾԱՏԱԿԱԳԻԾ ՊԱՏԿԵՐՈՎ ՎԱՍՓՈՐԻ

Փալազաշեան էֆէնտի երկասի-րած սոյն տետրակը կը բաղկանայ 64 երեսներէ և կը ծախուի ամեն հայ գրավաճառաց քով ի գին 100 փարայ :

Տ Օ Գ Թ Է Օ Ր

Օ. ԳԱԲԱՄԱՃԵԱՆ

Տօքթօր Օննիկ, Կ. Յ. Գարամաճեան էֆ. որ ուսումնասիրած է մասնաւորապէս ներքին. մորդային և կանանց հիւանդու-թիւններն պատիւ ունի ծանուցանել Ար-գոյ հասարակութեան թէ՛ հիւանդ կ'ըն-դունի ամէն օր Եէնի-Գարու Ալ-Պոյաճը-լար բոլոյ 40 թիւ իւր տան մէջ և կը գտնուի ամէն չորեքշաբթի և չարաթ օրէ-րը ժամը 8 նէն վերջը Պահճէ-Գարու Ձալգեան Պօղոս էֆէնտիի դեղարանը :

Ձրի խորհրդակցութիւնը ժամը 8 էն 9, ամէն հինգշաբթի լըր բընակարանը և երեքշաբթի օրերը Եսայեան ձիւանի է-ֆէնտիի դեղարանը ի Սամաթեայ :

ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ

ԱՆՏՈՆ ՍԱԲԱԵԱՆ

ԽՄԲԱԳԻՐ Յ. Մ. ՀԱՃԵԱՆ

իրարմէ բաժանումէն յառաջ գալիք չարիք-ներն, ինքն իրմէ կը սոսկար. ի՛նչ կըսեր, միթէ ես իմ աղջիկս իմ ձեռքօք պիտի թշուառա-ցնեմ, երբէք. եթէ Արդիւրի հայրը չը հաւա-նի իսկ, ես իմ հաւանութիւնս կուտամ. կա-րելի՞ բան է որ Եւփիմէի, այն ամեղ հրեշտա-կին կուրծքէն սիրտը քաշեմ բրցնեմ և անտար-բեր ձեռքիս մէջ արխնալի մխալը դիտեմ. . ոչ, հաղար անդամ ոչ, վաղը կը գրեմ կոմսին որ հաւանութիւնս կուտամ, թող միանան եր-կու սրտակիցներ, արդէն Եւփիմէի նեցուկ մը, պաշտպան մը պէտք է, այո, վաղը կը գրեմ կոմսին որ գայ և ամեն բան շուտով լմնայ. և նա պիտի գայ և պիտի ուրախանայ իսկ. էհ, պիտի ուրախանայ և ի ներքուստ, պատուոյ գո՞ղ պիտի մըմնջէք մծիծաղով մը, ճարպիկ բախ-դախնդիր, հրճուէ աղջկանդ ապագան ապա-հովեցիր որսալով ծերունի հօր մը զաւկին սիր-տը. . ոչ պէտք չէ որ աղջիկս հրապուրիչ մը համարուի, Եւփիմէ անաղարտ շուշան մ'է և այնպէս պիտի մնայ :

Այս միջոցին կառք մը կեցաւ տան դրան առջին, ինքն է մողածեց Մուրատճա ուրախու-թեամբ և քովէն կախուած դրան չուանը քա-շեց :

Եկողն յիշաւի Եւփիմէն էր որ ծերունի Սիմոնին հետ կառքէն իջնալով ուղղակի հօրը

խուցը դիմեց. խիստ ուրախ և փողփողուն էր :

— Ոհ հայր իմ բարի հայր իմ ըսելով հօրը գիրկը նետուեցաւ. Արդիւր շատ, շատ՝ բարե-ներ կընէ, միշտ քու վրադ խօսեցանք զի կը գուշակեր թէ այս բան ինձ հաճոյք կը պատ-ճառէ, հայր իմ, կը սիրէ զիս, անհունապէս կը սիրէ ոհ, որքան երջանիկ եմ. . արգեօք շատ սպասցուցի քեզ բարի հայր :

— Արդիւրին վերքը ինչպէս է հարցուց մատենագիրը իւր աղջկան վերջին հարցման ա-ռանց պատասխանելու :

— Ինքը կըսէ թէ բոլորովին գոցուած է, իսկ բարի Սիմոն կը պնդէ որ տան օր եւս անկողնէն ելնելու չէ :

— Ահ, բարի եկար աղնիւ բարեկամ, Եւ-փիմէի փաղաքշանաց զբաղելով ներեցէք որ ձեր ներկայութիւնը մոռցայ :

— Իմ խորին յարգաքննքս կը մատուցա-նեմ ձեր ազնուութեան ըսաւ Սիմոն խոնարհե-լով, յետոյ յարեց վաղն առաւօտ ժամը քա-նիին՝ գամ օրիորդ :

— Բայց, դարձեալ նոյն ժամուն պատաս-խանեց Եւփիմէ :

— Ճիշդ երեքին պիտի աստ գտնուիմ, ի կրկին տեսութիւն ըսելով մեկնեցաւ :

— Ինչպէս աղջիկս վաղը դարձեալ պիտի երթաս. . :